

Abstrakt

Analýza profylaktického podávání antibiotik II

Autor: Martina Bobčíková

Vedoucí diplomové práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: PharmDr. Anna Patková, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Antibakteriální profylaxi (AP) se rozumí podávání antibiotik či chemoterapeutik (ATB), uskutečňované v rámci prevence infekce v místě chirurgického výkonu (SSI). Řada faktorů může potenciálně zvyšovat riziko vzniku SSI. Jejich znalost, ovlivnění a eliminace, stejně jako dodržení základních pilířů AP a její provedení dle dostupných vědeckých poznatků, je účinným opatřením vedoucím ke snížení incidence postoperačních komplikací ve smyslu SSI. Cílem této práce bylo analyzovat profylaktické podávání ATB ve vztahu k chirurgickému výkonu v nemocničním zařízení v ČR, a výsledky srovnat s mezinárodními doporučenými postupy a rešerší nejnovějších vědeckých poznatků v oblasti této zdravotnické problematiky.

Metodika: Průřezová observační studie byla zahájena v říjnu 2019. V definovaném období od 2. do 23. října 2019 byly zaznamenávány údaje o uskutečněných chirurgických výkonech v daném nemocničním zařízení a provedené AP u pacientů ve věku nad 18 let, kteří vyjádřili souhlas se zařazením do studie, do předem připraveného formuláře, který zahrnoval následující údaje: identifikační údaje pacienta, souhlas se zařazením do studie, diagnózu, typ chirurgického výkonu, datum operace, čas začátku a konce operace, uskutečnění AP, podané ATB, jeho dávku, cestu podání, ředění, čas zahájení a ukončení infúze/bolusu, opakování dávky a frekvence dalších dávek. V další části šetření bylo pracováno se zdravotnickou dokumentací a dohledávány informace o rizikových faktorech u jednotlivých pacientů a potřebných detailech o AP. Výsledky byly vyhodnoceny metodami deskriptivní statistiky a srovnány s doporučenými postupy ohledně AP společnosti American Society of Health-system Pharmacists (ASHP-G) a rešerší nejnovějších vědeckých poznatků (LSK).

Výsledky: Celkem bylo do studie zařazeno 170 pacientů – 91 žen a 69 mužů. Průměrný věk pacientů byl $60,4 \pm 16,1$ let. Nejvíce výkonů (40,1 %) spadalo do oblasti ortopedie a traumatologie (ORT). Alespoň 1 rizikový faktor byl nalezen u 68,2 % pacientů. AP byla podána ve 120 (70,6 %) případech a nejčastěji podávanými ATB byly cefazolin (53,3 %) a co-amoxicilin (24,2 %). V 19,2, respektive 18,2 % případů bylo rozhodnutí o podání/nepodání ATB v rámci profylaxe vyhodnoceno jako nesprávné. Celková míra adherence s ASHP-G a LSK byla 75,2, respektive 73,0 %. Nejmenší míra shody byla shledána v oblastech načasování úvodní dávky, kde dosáhla 44,4, respektive 42,6 %, a výběru léčiva, kde odpovídalo 61,1, respektive 63,9 % případů.

Závěr: V daném nemocničním zařízení byly stran AP odhaleny určité nedostatky. Zejména se jednalo o nerespektování vhodného načasování úvodní dávky a výběru ATB dle diagnózy a typu chirurgického výkonu.

Klíčová slova: antibakteriální profylaxe, infekce v místě chirurgického výkonu, adherence.